

Kvittering på innsendt svar på Høring - arbeidsgrupperapport om EUs antihvitvaskingspakke

Saksnummer: 26/387

Sak: Høring - arbeidsgrupperapport om EUs antihvitvaskingspakke

Levert: 30.04.2026 12:39

Svartype: Med merknader

Jeg svarte som: Bruker- og interesseorganisasjon

Avsender: Verdipapirforetakenes Forbund

Kontaktperson: Morten Larsen

Kontakt e-post: morten.larsen@vpff.no

Innledning

Verdipapirforetakenes Forbund (VPFF) viser til Finansdepartementets høring (sak 26/387) av arbeidsgruppens rapport om norsk gjennomføring av EUs nye antihvitvaskingspakke.

VPFF støtter målsettingen om å styrke arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering, og legger til grunn at regelverket gjennomføres på en måte som er effektiv, praktiserbar og som ivaretar et velfungerende verdipapirmarked.

VPFFs merknader er begrenset til de forhold som er særlig relevante for verdipapirforetak og verdipapirmarkedet.

Høringssvaret følger rekkefølgen i rapporten, og henvisninger er gitt overskriften.

Verdipapirsentralen ASA (Euronext Securities Oslo) (avsnitt 5.2.3.7)

VPFF er kjent med notatet oversendt fra Verdipapirsentralen ASA («VPS») til Finansdepartementet, og støtter de vurderinger og synspunkter som fremgår der.

Arbeidsgruppen legger til grunn at verdipapirsentraler vil være rapporteringspliktige etter AMLR også der det benyttes kontoførere, noe som innebærer en endring fra dagens rettstilstand.

En plikt for VPS til å gjennomføre kundetiltak og løpende kontroll overfor alle underliggende kontohavere vil etter VPFFs vurdering innebære omfattende dobbeltarbeid, økte kostnader og risiko for redusert attraktivitet for det norske verdipapirmarkedet.

Videre vil en slik løsning kunne påvirke den etablerte rolle- og ansvarsdelingen mellom VPS og kontoførere, hvor kontoførerne i dag har kundekontakten og gjennomfører kundetiltak.

VPFF mener det er viktig at regelverket tolkes og gjennomføres på en måte som tar hensyn til den særnorske markedsstrukturen, og som unngår unødvendig dobbeltregulering og ineffektiv ressursbruk.

Tilsynsmodell (avsnitt 5.4.3)

VPFF støtter målet om et effektivt og velfungerende tilsyn, men støtter ikke forslaget om etablering av et nytt, frittstående AML-tilsyn.

Et velfungerende tilsyn forutsetter god sektorkunnskap. En modell basert på eksisterende sektortilsyn, samlet hos Finanstilsynet, fremstår etter VPFFs vurdering som bedre egnet til å sikre dette. Vi vil også bemerke at enkelte deler av hvitvaskingsregelverket som gjelder internkontroll og organisering også er regulert i sektorlovgivningen. Dersom det opprettes en ny tilsynsenhet, vil foretakene måtte forholde seg til to myndigheter som kan ha ulike syn på hvordan organiseringen og virksomhetsstyringen skal gjennomføres. Dette vil være vanskelig for foretakene å forholde seg til med mindre myndighetene sikrer at de er samstemte i disse vurderingene. Etter VPFFs syn vil dette være enklere å overholde dersom tilsynet med etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket er samlet hos Finanstilsynet

Forslaget om et nytt tilsyn reiser etter VPFFs vurdering også spørsmål om kostnader, organisering og finansiering. Det fremstår uklart hvordan et slikt tilsyn skal finansieres, og de økonomiske konsekvensene synes i begrenset grad belyst.

Det bør etter VPFFs syn legges til grunn at endringer i tilsynsstrukturen ikke skal medføre unødvendig økte kostnader og ressursbruk for foretakene.

Organisering og roller (avsnitt 6.2.3.2)

AMLR stiller krav om at foretak skal utpeke både «compliance manager» og «compliance officer». Arbeidsgruppen legger til grunn at begge funksjonene skal plasseres i førstelinjen.

Innføringen av disse rollene innebærer endringer sammenlignet med dagens norske modell, hvor rollen som hvitvaskingsansvarlig har vært sentral. Det fremstår ikke som fullt ut avklart hvordan de nye rollene skal forstås og organiseres i praksis.

VPFF legger til grunn at rollen som «compliance manager» i stor grad vil kunne videreføre sentrale oppgaver som i dag ligger hos hvitvaskingsansvarlig. Det er imidlertid behov for tydeligere avklaringer av dette.

Det er særlig behov for avklaring knyttet til:

- hvordan rollene «compliance manager» og «compliance officer» skal avgrenses og samspille
- hvilken organisatorisk plassering som er forventet, herunder forholdet mellom første- og andrelinjefunksjoner
- om og i hvilken grad det vil være behov for tilsvarende funksjoner på filialnivå

VPFF vil også peke på at det synes å være ulik praksis i Europa når det gjelder plassering av disse funksjonene, særlig når det gjelder om AML-arbeidet i større grad ligger i første- eller andrelinjen.

Eventuelle krav til omorganisering vil kunne medføre betydelige ressurs- og kostnadskonsekvenser. Det er derfor viktig at regelverket praktiseres på en måte som gir tilstrekkelig fleksibilitet for foretakene.

Informasjonsdeling mellom private (kap 7)

VPFF legger til grunn at reglene om informasjonsdeling mellom forpliktete enheter også vil omfatte verdipapirforetak. Utvidelsen av adgangen til informasjonsdeling fremstår som hensiktsmessig og støttes.

Rapporteringsplikt (kap 8)

Det fremstår uklart hva som ligger i begrepet «kriminell aktivitet», og hvordan dette vil påvirke rapporteringsplikten.

Etter VPFFs vurdering er det behov for avklaring av rekkevidden av rapporteringsplikten, herunder forholdet til eksisterende rapporteringsforpliktelser for verdipapirforetak etter verdipapirhandelregelverket.

Uklare grenser kan medføre økt rapporteringsvolum og økt belastning både for foretakene og for myndighetene.

Behandling av personopplysninger (avsnitt 10.5)

VPFF støtter forslaget om unntak fra innsynsretten for opplysninger om at det er sendt melding om mistenkelige forhold, samt innholdet i slike meldinger, slik dette er omtalt i rapporten (kapittel 10.5.3.5).

Register over reelle rettighetshavere (kap 11)

VPFF støtter at regelverket gjennomføres samtidig med EU.

Samtidig er det avgjørende at foretakene gis tilstrekkelig tid til å tilpasse seg, særlig i lys av at sentrale deler av regelverket vil bli nærmere konkretisert gjennom nivå 2-regelverk.

VPFF støtter også tilgang til kryssøk i registeret, da dette vil kunne være et nyttig verktøy i arbeidet med å identifisere risikoforhold.

Når det gjelder børsnoterte foretak, legger VPFF til grunn at endringene vil kunne medføre økt arbeidsbyrde. Det bør derfor vurderes nærmere hvordan regelverket kan praktiseres på en hensiktsmessig måte.

Varsling (kap 15)

VPFF støtter forslagene om å tydeliggjøre og styrke vernet av personer som varsler om brudd på hvitvaskingsregelverket, herunder beskyttelse mot gjengjeldelse, slik omtalt i rapporten (avsnitt 15.3.7).

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.